

Zorgbeleid

Visie

Alle kleuters zijn nieuwsgierig. Ze spelen de hele dag en ontdekken zo wat er gebeurt als je geel met blauw mengt, wat er nodig is om een plantje uit een zaadje te laten groeien, hoe je ruzie maakt én hoe je dan terug vriendjes wordt, hoe ontspannend het is om samen te zingen, ...

Al deze speelse ontdekkingen vormen een basis waarop ze later in de lagere school verder bouwen, Elke kleuter legt deze ontdekkingstocht in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier af: wat sneller of wat trager, met veel of net weinig interesse voor taal, als sportman in de maak of zoveel mogelijk lichaamsbeweging vermijdend, snel wisselend van de ene activiteit naar de andere of supergeconcentreerd op waar hij mee bezig is, voortdurend samen met andere vriendjes of vaak op zichzelf, ...

Gelukkig dat er zoveel verschillen zijn. Wat zou de wereld saai zijn zonder al die boeiende verschillen. Toch loopt het soms wel erg anders dan je hoopt! Mama en papa maken zich dan zorgen. "Mijn dochter heeft wel erg veel moeite om samen te spelen. Mijn zoon blijft wel erg lang de woorden verkeerd uitspreken, ... " Deze zorgen willen we op onze school graag ernstig nemen. In de klas werkt de leerkracht in thema's. Deze sluiten aan bij de interesse en de leefwereld van de kleuters.

Bij de voorbereiding van de week zorgt de leerkracht ervoor dat ze de hele ontwikkeling van de kleuters stimuleert (vb. taalontwikkeling, wiskundige ontwikkeling, muziek, tekenen, lichaamsbeweging, waarden, sociale ontwikkeling, emotionele ontwikkeling, interesse voor wetenschap, schrijfmotoriek, ...)

Dit klasaanbod verfijnt de leerkracht naar elke kleuter toe.

Door spelletjes, oefeningen, taakjes, activiteiten eenvoudiger te maken, wat complexer te maken of op een andere manier aan te passen, zorgt de leerkracht voor een aanbod dat uitdagend is en leerkansen biedt voor elke kleuter.

Wij vinden het als school belangrijk dat elke kleuter zich thuis voelt in de klas en daar krijgt hij/zij wat nodig heeft om verdere stappen te zetten in zijn/haar ontwikkeling.

Indien het mogelijk is wordt de zorg door de zorgleerkracht in de klas aangeboden.

Zo krijgt de kleuter speciale aandacht in zijn/haar eigen vertrouwde omgeving.

Soms is het beter dat de kleuter uit de klas gaat en in het zorglokaal, in een rustigere omgeving, in een kleinere groep of zelfs alleen kan werken.

Dan neemt de klas- of zorgleerkracht deze kleuters mee uit de klas om te werken.

Voor sommige kleuters is er nog meer nodig. Zij hebben zeer specifieke zorgvragen waarbij het schoolaanbod niet meer voldoende is. Op dat moment willen wij als kleuterschool onze schoolpoort graag openzetten voor een externe hulpverlener (GON-begeleider, logopedist, kinesist, ...).

Deze experts kunnen vragen van leerkrachten beantwoorden en kan de kleuter de nodige hulp geven.

Als de school bezorgd is over de ontwikkeling van een kleuter, nemen we zo snel mogelijk contact op met de ouders om hen hiervan op de hoogte te brengen.

Zo kunnen we samen rond de tafel zitten, informatie uitwisselen, van elkaar leren en samen zoeken hoe we het best verder gaan.

Wij moedigen onze ouders aan om contact op te nemen met de leerkracht indien ze zich zorgen maken.

School specifieke invulling

Onze zorgwerking situeert zich op 3 niveaus:

Op het niveau van het kind.

- In de eerste plaats opteren voor een interne klasbegeleiding
- Begeleiden van kleuters met een bepaalde zorg: leerproblemen, sociaal/emotioneel, gedragsproblemen, pestproblemen, anderstaligen, ...
- Evolutie bijhouden van de kleuters met zorg op school
- Aanleren en aanreiken van aangepaste materialen en maatregelen voor kleuters met leer- of ontwikkelingsproblemen (vb. autisme, AD(H)D, ...)
- Indien nodig externen raadplegen

Op het niveau van de leerkracht

- Zeer regelmatig overleg met de klasleerkrachten betreffende de kleuters
- Tegemoet komen aan de vragen van de klasleerkrachten
- Extra ondersteuning in de klas zodat de kleuters in kleinere groepen opgevolgd kunnen worden
- Ondersteuning bieden aan leerkrachten die zorgvragen hebben rond bepaalde kleuters, onderwijsmethododes, leerproblemen, ...
- Aanreiken van aangepaste materialen die in de klas gebruikt kunnen worden bij kleuters die meer uitdaging nodig hebben (differentiëren)
- Aanreiken van informatie omtrent een moeilijkheid van een kleuter
- Opstellen van plannen van aanpak voor kleuter met leer- of ontwikkelingsstoornissen

Op het niveau van de school

- Samen met het zorgteam en directie, de grote lijnen van zorg ontwikkelen en opvolgen
- Opstellen, realiseren en bewaken van een zorgvisie, beleidsplan en actieplan
- Coördineren, coachen en begeleiden van alle zorginitiatieven, zowel binnen als buiten de klasgroep
- Opvolgen van de schoolloopbaan van elke kleuter
- Onderhouden van contacten met externen (logopedist, kinesist, CLB, ...)
- Aanspreekpersoon zijn voor zorgvragen van kleuters, leerkrachten en ouders
- Nascholingen volgen
- Informatie doorgeven naar ouders en leerkrachten
- Informatiemappen maken

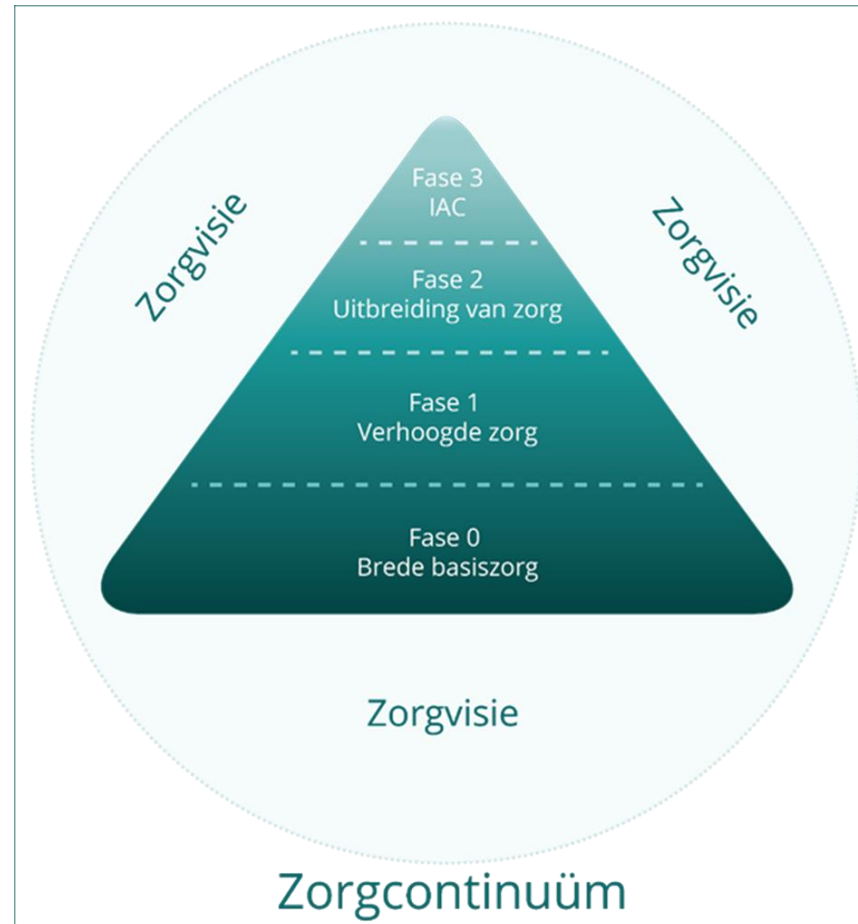

Zorgcontinuüm

Alle zorginitiatieven op school kun je op een zorgcontinuüm beschrijven.

De elementen op het continuüm zijn hieronder in een bepaalde volgorde geplaatst. Als je het continuüm in leesvolgorde doorloopt, wordt de zorg meer gericht en specifiek. Dit continuüm maakt het mogelijk de organisatie van het zorgbeleid in kaart te brengen en de verantwoordelijkheden van elk teamlid in verband met het zorgbeleid aan te duiden.

Het is echter niet de bedoeling de zorginitiatieven en de verantwoordelijkheden strikt te scheiden maar ze te onderscheiden. Samen met het leerkrachtenteam wordt gezorgd voor een zorgcontinuüm waarin de klasleerkracht de spilfiguur blijft.

Fase 0: brede basiszorg

De leerkracht zorgt voor een positief klasklimaat.

- Dit door een leeromgeving te creëren waar de kleuters zich als totale persoon kunnen ontwikkelen.
- Er heerst een open sfeer waarbij onze kleuters zich verbonden voelen met elkaar en met de leerkracht.

De leerkracht zorgt voor een krachtige leeromgeving.

- De activiteiten worden in betekenisvolle contexten aangeboden
- De leerkracht begeleidt de kleuters in hun eigen denk- en leerproces en geeft op geregelde tijdstippen feedback zodat het leerproces kan bijgestuurd worden
- Via overgangsbesprekingen en het kleutervolgsysteem weet de leerkracht wat de voorkennis van de kleuters is en handelt hier naar
- De leerkracht observeert de kleuters met het oog op welbevinden, betrokkenheid en competenties en noteert de bevindingen zodat het handelen hierop afgestemd kan worden

De leerkracht zorgt voor een gestructureerde aanpak in de klasorganisatie.

- Onze kleuters leren individueel en in interactie met elkaar door het gebruik van verschillende werkvormen
- De leerkracht stemt het didactisch handelen af op de verschillen die de kleuters hebben en biedt kansen tot differentiatie.
- De leerkracht speelt in op de algemene zorgvragen van de kleuters en biedt eerstelijns hulp. De eerste interventies worden door de leerkracht gepland en uitgevoerd

De leerkracht communiceert met alle betrokken personen

- Op regelmatige tijdstippen wordt er overleg gepleegd met de zorgcoördinator. Deze reikt materiaal en tips aan om kleuters te ondersteunen
- Op regelmatige tijdstippen is er overleg met de ouders. Dit kan zowel op formele als informele overlegmomenten

Fase 1: verhoogde zorg

Kleuters bij wie het ontwikkelen minder vlot verloopt worden mee opgenomen in overleg met de zorgcoördinator. Samen wordt er bekeken wat de kleuter meer nodig heeft om goed te kunnen groeien.

De klasleerkracht geeft die extra zorg in de klas. We willen de kleuter late ervaren met kleine hulpmiddelen want van succes ga je groeien!

Tijdens het multidisciplinair overleg (MDO) waarbij de leerkracht, de zorgcoördinator, de directie en eventueel externen aanwezig zijn wordt de hulpvraag van een kind geanalyseerd en besproken. Er wordt samen gezocht naar interventies zodat de kleuter kan begeleidt worden. De gemaakte afspraken worden in een planmatige aanpak vastgelegd. De uitvoering ervan kan binnen (differentiatie) en/of buiten de klas (zorgklas) plaatsvinden.

Voor kleuters met specifieke problemen gaat de zorgcoördinator via diagnostisch onderzoek dieper in op het probleem. Dit is een taakgericht onderzoek, bv. observeren van de schrijfhouding, ...

Niet-taakgericht onderzoek, vb. IQ-test, concentratietest, ... uitvoeren is de verantwoordelijkheid van het CLB.

Fase 2: uitbreiding van zorg

Hier is de zorg voor een kleuter groter.

Bij kleuters met specifieke leer- en/of ontwikkelingsstoornissen moet er een diagnose gesteld worden door externen. Daarna wordt de nodige hulp voor de kleuter besproken. Samen met de ouders, de zorgcoördinator, de klasleerkracht, CLB en externen worden STICORDI-maatregelen besproken (Stimuleren, Compenseren, Remediëren en Dispenseren) en genoteerd in een plan van aanpak.

Fase 3: overstap naar school op maat van het kind

De draagkracht van onze school voor de opvang van kleuters met specifieke onderwijsnoden is beperkt. Onze school kan haar deskundigheid vergroten door, indien dit nodig blijkt, samen te werken met initiatieven zoals GON-begeleiding, revalidatie en logopedie.

In sommige gevallen kan onze school niets anders dan kleuters met zware leer- en/of ontwikkelingsstoornissen door te verwijzen naar het gespecialiseerd onderwijs.

De kleuter en de ouders kunnen rekenen op onze steun en hulp bij de overgang naar gespecialiseerd onderwijs.

Verklarende woordenlijst.

Externen: vb. logopedist, kinesist, revalidatiecentrum, ...

Differentiëren: in groepjes werken, ieder kind op zijn niveau

Plan van aanpak: dit plan geeft weer hoe we een kleuter met specifieke zorgen het best kunnen begeleiden

Interventies: activiteitenoverzicht

Kleutervolgsysteem: het kleutervolgsysteem is voor het schoolteam een hulpmiddel om het zorgbeleid vorm te geven en om kleuters met "problemen" zo vlug mogelijk op te sporen.

Leerkrachtenteam: het is niet enkel de klasleerkracht die instaat voor de zorg van uw kind. Ook bij de leerkracht bewegingsopvoeding kan uw kind ondersteuning vinden.

Zorgcoördinator: staat in voor de coördinatie van de zorg op school. Dit houdt o.a. in het organiseren van overleg met ouders, het CLB en externe betrokkenen.

Is verantwoordelijk voor de opvolging van de zorgafspraken voor een bepaalde leerling.

GON-begeleiding: geïntegreerd onderwijs.

Een leerkracht uit het buitengewoon onderwijs helpt kleuters met ernstige leerproblemen, opvoedingsproblemen of handicap die toch in een gewone school les volgen.

STICORDI-maatregelen: deze maatregelen worden toegepast bij kleuters waarbij een diagnose is gesteld.

Stimuleren = de klasleerkracht toont begrip voor de moeilijkheden van de kleuter. Er wordt aangemoedigd, gemotiveerd, waardoor de inzet van de kleuter vergroot om te werken aan de leermoeilijkheden.

Vb: de leerkracht zorgt voor een prettige, positieve en ontspannen sfeer door het zorgen voor succeservaringen.

Compenseren = de kleuter mag gebruik maken van hulpmiddelen om het leren te vergemakkelijken.

Voorbeeld: een kleuter die zich moeilijk kan concentreren, krijgt extra tijd om een werkje af te maken

Remediëren = met de hulp van de zorgleerkracht, externe begeleiding, ... wordt er gericht geoefend op de moeilijkheden.

Voorbeeld: een kleuter met gehoormoeilijkheden krijgt logopedische begeleiding waar geoefend wordt op het herkennen van klanken, ...

Deze maatregelen kunnen genomen worden in overleg met het zorgteam.

Dispenseren = de kleuter wordt vrijgesteld van bepaalde leerstofonderdelen.

Deze maatregelen kunnen genomen worden in overleg met het zorgteam.

Kleutervolgsysteem

Het kleutervolgsysteem (KVS) is voor het team een hulpmiddel om het zorgbeleid vorm te geven. Op die manier kan de school sneller kleuters opsporen die extra zorg of onderwijs op maat nodig hebben.

Sinds 2016-2017 wordt het kleutervolgsysteem volledig digitaal ingegeven in Broekx on web.

Dit gebeurt 2 keer per jaar: in november en februari (indien het nodig is wordt het ook een 3de keer ingevuld)

3 keer per jaar worden de kleuters gescreend op welbevinden en betrokkenheid (oktober- februari- mei).

Tijdens schooljaar 2016-2017 wordt het KVS opnieuw onder de loep genomen. De start zal gebeuren in schooljaar 2017-2018.

Minigids voor welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden	Betrokkenheid
Wisselen/neutraal welbevinden	Wisselende/neutrale betrokkenheid: min of meer aangehouden activiteit zonder intensiteit
<ul style="list-style-type: none">• Voelt zich noch echt goed noch echt ongelukkig• Geniet af en toe in beperkte mate• Af en toe onrustig of gestresseerd• Af en toe open of spontaan• Soms kwetsbaar• Beperkt zelfvertrouwen• Zelden/af en toe rustig	<ul style="list-style-type: none">• Matig geconcentreerd• Is aandachtig (kost inspanning)• Niet geïnteresseerd en gemotiveerd• Enigszins mentaal actief, maar zonder intensiteit• Weinig echt plezier in actief exploreren• Mobiliseert niet echt de eigen capaciteiten
Hoog welbevinden	Hoge betrokkenheid: volgehouden intense activiteit
<ul style="list-style-type: none">• Voelt zich meestal/altijd goed of gelukkig• Geniet vaak/altijd ten volle• Straalt meestal/altijd innerlijke rust uit• Meestal/altijd open en spontaan• Kan tegen een stootje en is soepel• Blaakt van zelfvertrouwen• Meestal/altijd rustig	<ul style="list-style-type: none">• Meestal/altijd geconcentreerd• (bijna altijd) aanhoudend bezig en (bijna) niet af te leiden• Altijd-meestal geïnteresseerd en gemotiveerd• Mentaal zeer actief en intens ervaren• Geniet ten volle van actief exploreren• Beweegt zich aan de grens van het eigen kunnen

Minigids voor welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden	Betrokkenheid
Signalen	
<ul style="list-style-type: none">• Openheid en ontvankelijkheid• Soepelheid en flexibiliteit• Ontspanning en innerlijke rust• Vitaliteit• Ten volle kunnen genieten• Zelfvertrouwen en zelfwaardegevoel• Weerbaarheid en assertiviteit	<ul style="list-style-type: none">• Energie• Creativiteit en complexiteit• Nauwkeurigheid• Mimiek en houding• Concentratie• Verwoording• Doorzetting• Reactietijd
Laag welbevinden	Lage betrokkenheid weinig tot geen of vaak onderbroken activiteit
<ul style="list-style-type: none">• Nooit/zelden gelukkig• Geniet nooit/zelfden• Innerlijk onrustig of gestresseerd• Weinig open en spontaan• Kwetsbaar en weinig soepel• Geen zelfvertrouwen• Nooit/zelden rustig• Nooit/zelden geconcentreerd	<ul style="list-style-type: none">• Haakt altijd/meestal af• Altijd/meestal niet gemotiveerd• Nooit/zelden mentaal actief• Nooit/zelden (plezier in) actief explorerend• Mobiliseert niet/nauwelijks de eigen capaciteiten

Bij aanvang van het schooljaar wordt de klassenlijst aan iedere leerkracht gegeven.

Tijdens het schooljaar screenen de leerkrachten de klas en van elke kleuter zal er bijgehouden worden hoe het zit met de betrokkenheid, het welbevinden en de competenties.

Zo kan de leerkracht een totaal beeld krijgen van de klas.

Er worden 2 "controleperiodes" ingelast: november en februari.

We werken met 3 kleurencodes:

- Groen = competentie verworven
- Oranje = competentie al iets verworven, maar heeft nog oefening nodig
- Rood = competentie niet verworven

De kleuters worden op een pre-MDO besproken met de zorgcoördinator, directie en klasleerkracht. Indien nodig wordt het CLB, externen, ... betrokken bij de begeleiding van de kleuter. Dit allemaal in samenspraak met de ouders.

Naast het KVS worden er in elke klas ook maandelijkse knip- en plakwerkjes (kindje) gedaan. Dit start van in de peuterklas en loopt door tot de 3de kleuterklas.

Zo kan de evolutie van het kindje tekenen en plakken in kaart gebracht worden.

Specifieke zorg naar de 3de kleuterklas

De extra uren zorg bekomen vanuit de stimuluspunten van de scholengemeenschap gaan naar extra en concrete zorg voor de kleuters van de 3de kleuterklas, zoals afgesproken tussen de directeurs van de scholengemeenschap. Het is de bedoeling dat de drempel tussen de 3de kleuterklas en het 1ste leerjaar zo klein mogelijk is.

Opzet en werkwijze:

De kleuters zullen individueel, of waar het kan en nodig is, in kleine groepjes begeleid en gevolgd worden door de zorgcoördinator van de school.

De groepjes bestaan uit 2 à 3 kleuters, samenstelling gekozen aan de hand van reeds afgelegde prestaties van vorig schooljaar (1 sterk, 1 zwak).

Zo kan een "sterke" kleuter de "zwakke" kleuter ook helpen en sturen indien nodig.

Deze begeleiding zal zich richten naar de volgende leergebieden:

- Taal
- Wiskunde
- Wereldoriëntatie
- L.O. (specifiek fijne motoriek)
- Logisch denken, geheugen.

Alle kinderen van de 3de kleuterklas zullen gevolgd worden via eenzelfde start (o.a. zelfde moeilijkheidsgraad van aangeboden oefeningen). Door de verscheidenheid van de kleuters zal in de loop van het jaar ook per kind naar gelang de noden (leergebied, inzicht, tempo, ...) accenten gelegd worden.

Gaandeweg zal er dus differentiatie tussen de kleuters plaatsvinden (qua aanbreng/moeilijkheidsgraad van oefeningen). (stip-stap-sprong en toeters)

